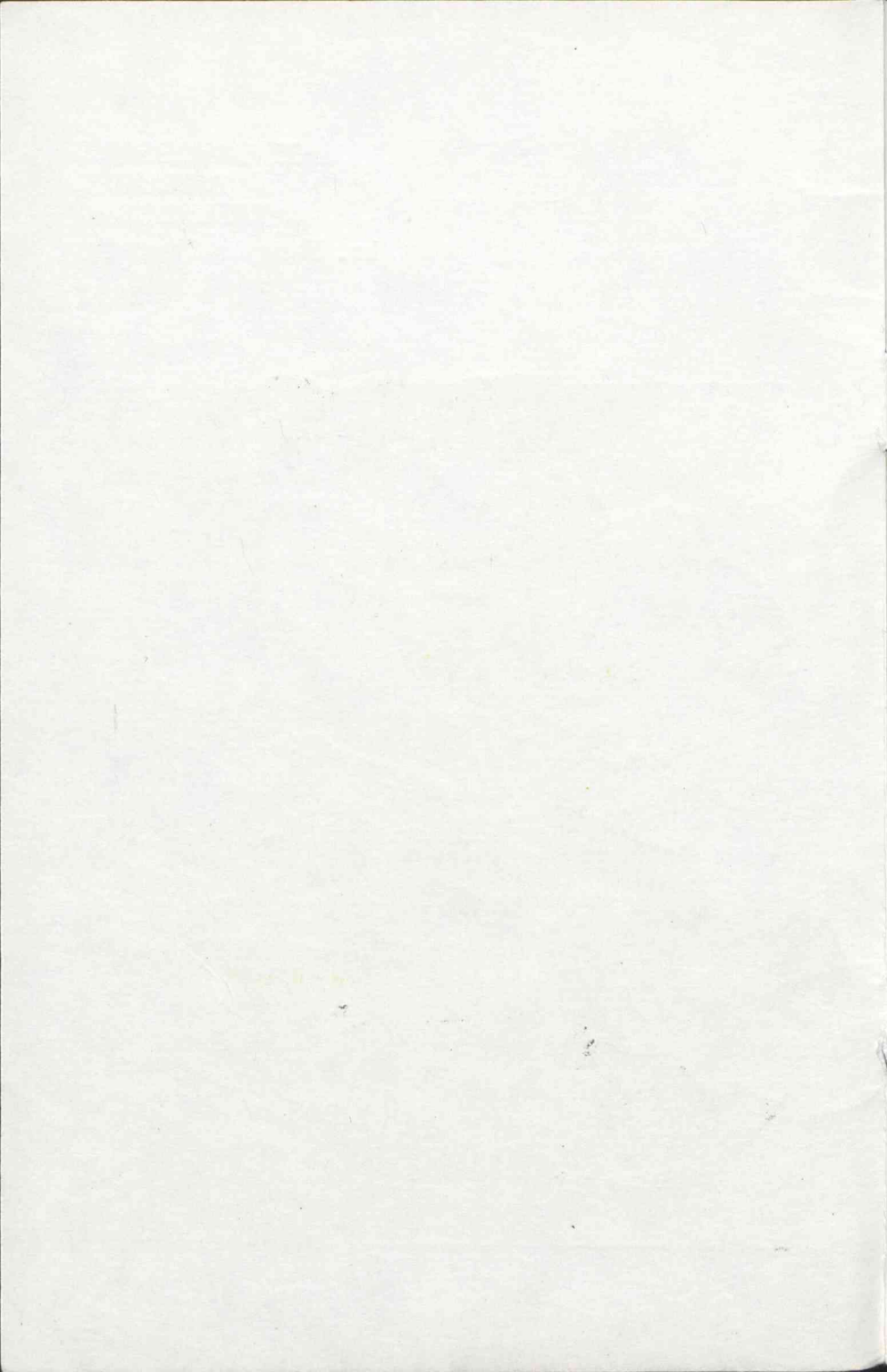

X JAWORSKIE
BIESIADY
LITERACKIE
im. Henryka Worcella

1989

X JAWORSKIE
BIESIADY
LITERACKIE
im. Henryka Worcella

Edward Popławski

SYSTEM PRACY ZAANGAŻOWANYM

Ogólnopolski
Konkurs Poetycki
o Laur
Jaworowego Liścia

DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

Jawor, czerwiec 1989

X JAWORSKIE
BIESIAŁY
LITERACKIE
im. Henryka Worcella

Ogólnopolski
Konkurs Poetycki
o Laur
Jaworskiego

do czytania wierszy

Wydawca: JAWORSKI OŚRODEK KULTURY
Redakcja i ilustracje: MAREK SOŁTYSIK
Redakcja techniczna: LESZEK PRONCZUK

Wrocł. Zakł. Graf. — Zakład w Jaworze, pl. Seniora 4
Zam. 718-89 — nakł. 500 — A5

Edward Popławski

JESTEM POETĄ ZAANGAŻOWANYM

jestem poetą zaangażowanym w tym kraju gdzie zaangażowanie równe jest zeru choć wyrosła z niego najlepsza część literatury mam ustawiczne kłopoty z drukiem wierszy opowiadań dramatów i książek które jak bumerang wracają na powrót na moje biurko poezja zaangażowana jeszcze antyklerykalna nie jest wolna w tym kraju od podejrzeń setek ugrupowań prawdziwych polaków którzy prowadząc nocne rozmowy umartwiają swe mózgi problemami roku osiemnastego czy wszelkich wydarzeń wczesnych jak łańcuchy naszych ramion lat dwudziestych mój sposób poznawania tego

zdziwaczałego
społeczeństwa nie jest miły gdy zasłonięci bogiem

i czerwienią
sztandarów dąc do porannej pracy uciekają ze strachu na widok sinych napisów solidarność żyje potem mówią dlaczego zmarł poeta wysocki pierwszy a może nawet drugi głosiciel pieriestrojki w związku radzieckim i biorąc w ręce trybunę ludu nie zajądą już do ogólnie dostępnej prawdy by skonfrontować iż jak zwykle na styku przełomów pozostają w tyle w związku z powyższym idą na najnowszą inscenizację wesela wyspiańskiego i pełni radości zgodnie wychwytyją wszystkie aluzje polityczne religijne a może nawet światopoglądowe choć były to zupełnie inne czasy to oni jednak wychowani na tej literaturze interpretują aż do ostatnich możliwości granic i odczytywania swobodnego doboru pamiątek w które zaopatrują się na lokalnych bazarach gdzie krzyż viriutū militari trzeciej

albo piątej klasy można nabyć za pięć tysięcy złotych
zawieszają go potem nad portretem dziadka który
oczywiście
jest byłym legionistą cierpiącym w powojennych
więzieniach
akowcem i bóg wie kim jeszcze ta polska martyrologia
obłądu
pamięć o pamięci i ten stek produkowanych na
zamówienie fałszerstw jest charakterystyczny dla tego
społeczeństwa które za złe zaopatrzenie rynku wina
wyłącznie
związek radziecki który rzekomo od czterdziestu ponad
lat utrzymujemy zapomina się przy tym iż stosunkowo
bezpiecznie i tanio żyjemy pod jego parasolem
ochronnym i
gdy zasiadam za maszyną do pisania aby wystukać jeszcze
jeden wiersz podobny do głośnych bohaterów tego kraju
czcionki same zaczynają się krztusić pełnymi znakami
zapytań pod wpływem wolności jaka panuje w pokoju
przez mnie
zajętym nie mylić z pokojem którego wyrazicielem
jest picasowski gołąbek gdyż moi rodacy już dawno
przeznaczili go na rosół

MASZYNA

swoją maszynę z której czarnej klawiatury
palców wyciekają moje wiersze odziedziczyłem po
ojcu którego ciepły dotyk i oddech rani mnie
lekką gdy pochylony nad walkiem
przypominam sobie jak ojciec wyniósł ją z
przedwojennego domu żołnierza w trakcie okupacji
zamienionego w budynek gestapo mój
ojciec nie był poetą ale politykiem często
niewygodnym dlatego gdy we wczesnym cieniu lat
pięćdziesiątych poddawano kolejnym analizom jego
życiorys i zarzucając mu fabrykację dawano
nieuchronną szansę w wypadku ujawnienia
prawdy nie grożąc nawet osobom bezpośrednio
zainteresowanym potem były już tylko referaty i
artykuły wspomnieniowe o chłopcach z lasu i kolejnych
zjazdach kombatanatów których ilość z upływem lat
stale wzrastała — co niezmiennie dziwiło ojca ale potem
machnął oczyma palców nad listą nowo przyjętych
roczników mówiąc sinym łańcuchem wzroku — widocznie
są potrzebni naszej ojczyźnie w tej formie maszyna
na oblanym politurą amnestii biurku przestała spełniać
funkcję po jego śmierci — w jakiś czas potem z nudów
napisałem pierwszy wiersz — przyciągała mnie czerń jej
oczu i wbita w pamięć na zawsze sylwetka lekko
pochylonego jak papierosowy dym ojca — po drodze było
jeszcze kilka zacięć w trybach historii ale do pokoju nie
weszli już panowie w zbyt obszernych płaszczach
obecni w trakcie każdego historycznego przełomu

tylko ja wiem że moja maszyna odziedziczona po ojcu ma
podwójną klawiaturę i dlatego zawsze w sposób utajony
przepisuję z sukcesem najważniejsze rozkazy czekając
na historyczną zmianę w jeszcze jednym zdeformowanym
pokoleniu

(I nagroda)

Janina Teresa Iwańców

AVALON

To jestem ja rozkazem narodzin przykuta do siebie,
automatycznie wpatrzona w ekran złudzeń,
w trójwymiarowe widzenie, skazana na optymizm
nie nauczona samoobrony. Muszę od nowa
zamknąć się w karoserii domu, zatrzasnąć zamki, paski
i drzwi.

Od dawna marzyłam o takiej nieodpowiedzialności.
Brak niezradiofonizowanego życia wabi mnie,
ale nie mogę przejść, za szeroki asfalt złudzeń.
Mechanizm bezwzględnej samotności pochłania miasta,
a w śmietniku nocy, gdzie nikt nikomu nie ufa,
telefon sprawdzi, kto komu szybciej umiera.

WIDOKÓWKA

Miasto mrowisko szeptów, las ludzkich spojrzeń,
kołowrotek spraw do załatwienia, błyszczące samochody
wtopione w kierat życia i ludzie, jak kolorowe punkty,
krążące, każdy po własnej elipsie, a jednak buty klaszczą
zorganizowany rytm.

Ludzie, kwiaty, cegły i woda ubijane w mikserach ulic
tworzą kasety pełne filmów z przygodami, nadziejami.

Tylko w słowach garściami rzuconych na bruk
jest coraz więcej zepsutych lalek bez wskazówek.

W tym mieście za którymś rogiem przegoni mnie życie,
bo nie potrafię zastąpić drogi przemijania,

to miasto nie ma pomnika na Rynku,

chciałabym, żeby człowiek wyrzeźbił w kamieniu
sumienie jednego z tych, którzy swą radością

rozsadzali ulice, nazwałbym ten pomnik „Ofiara Szczęścia”
wszystkim na przekór.

BEZ WYBORU

Znowu szukam, znów czegoś
brakuje.

Mogę tak mało

a chciałabym tak wiele,

Jaka szkoda że jestem
człowiekiem

a nie zimnym, bezdusznym
kamieniem.

(II nagroda)

KOCIA MATKA

kocia matka odrywa cienie od ziemi
dlatego jest pośmiewiskiem
jej syna
jak biały kłosz niedzielny
pieści lzy kobiet
mocą jej dłoni
rozkołysze jej uda
uśpione
a może się zacznie kołysać
sam
odpuszczać białym włosom
włosom mówić
talerz intymny z wydzieliną warg

syn kociej matki ma w ziemi rumieńce
pomarańczowe krążki jak plusz na oknie

kocia matka odrywa cienie od powiek
dlatego panny nie chcą od niej nic
panny płomienne
więzienne

* * *

były gałązki śliny w kącikach jej warg
balon w wazonach ojca kwitł jak pelargonja
były kwiatki ze śliny w kącikach jej warg
twarz miała bladą dużą
jak naga patelnia
i wściekły księżyc kołysał się w wannie

skaleczone podejrzane zwierzę

(III nagroda)

Grażyna Woźniak

HISTORIA JEDNEJ CHOROBY

Jestem siostrą miłosierdzia
od siedmiu boleści.
Zapłakane matki ćpunów
dawno przestały mnie wzruszać.

Ale był taki jeden
z żył miał już istny różaniec
nie umiałam wbić w nie igły
sam sobie pobierał krew.

Żółtaczką zżarła go w mgnieniu oka
nawet nie szarpał się ze śmiercią
mówił, że i tak jest ostatnim
z paczki, z którą podprowadzał mak.

Po jego zwłoki nie przyszedł nikt
czekał jak żebrak na państwową trumnę.

NOCNY DYŻUR

Już parę trupów
przeszło mi przez ręce:
najmłodszy szesnaście
najstarszy dwadzieścia osiem lat.

Wymykają się stąd cichcem
z pompką ukrytą w poszwie —

Czasem pytam się:
po co przychodzą na ten świat?

Makówki odpowiadają
cynicznym grzechotem.

W oknie dyżurki
wschodzi biała śmierć.

(nagroda specjalna za utwór podejmujący
temat zapobiegania narkomanii)

PAPIEROWA SERWETKA

Wszystko było w porządku
w restauracji przy ulicy
tam stał się na chwilę
złoty wiek

Wszystko było
tak samo

Wszystko było w porządku
tam stał się na chwilę
złoty wiek

Wszystko było
tak samo

CZYSTOŚĆ

Wszystko było w porządku
tam stał się na chwilę
złoty wiek

Wszystko było
tak samo

OBRAZ

wewnątrz

mur z cegiel i kamieni

przewoźny wilgoć

i pleśń

szedł nał człowiek

pełn

a nokoło muru są po niego

był ogień z tysiącami płaków

kwiatów mirt i osłon

zapachów barw światła

i smutku

kościel i wiatrak

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

szedł nał człowiek

pełn

Waldemar Kakareko

OBRAZ

wewnątrz
muru z cegieł i kamieni
przesycony wilgocią
i pleśnią
siedział nagi człowiek
pisał
a naokoło muru aż po niebo
był ogród z tysiącami ptaków
kwiatów mórz i oceanów
zapachów barw świtów
i zmierzchów wdziękiem
kobiet prawdą i kłamstwem
i wieloma rzeczami
których nikt nie musiał
wymyślać

ale on tylko słyszał
takie dziwne pomruki
za muru

pisał
próbował sobie wyobrazić
człowieka wewnątrz muru
z cegieł i kamieni
co aż pod niebo...

(nagroda specjalna za utwór związany
tematycznie z ochroną środowiska naturalnego)

Maciej Porzyński

PAPIEROWA SERWETKA

Podczas ostatniej wieszery
w restauracji turyńskiej
odciśnięte na serwetce usta
szeptały naprawdę

i powstał zapis
już pomięty

powierzchnowy pocałunek
zamknięty w jego geście

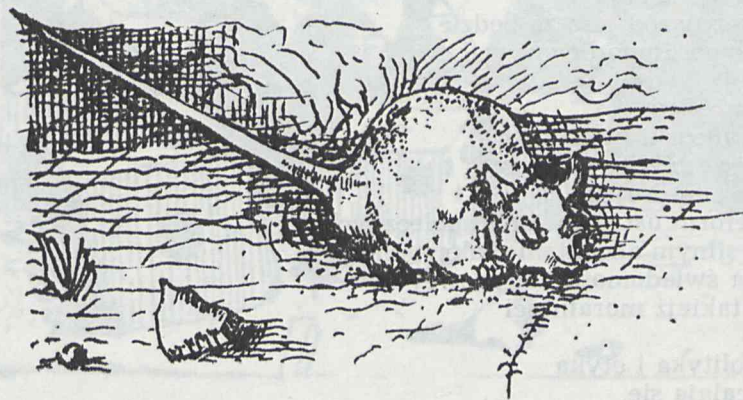
był sobie raz
dosłowny mim

CZYSTOŚĆ

Zamykam się w sobie
aby nie zdradzać

na miłość boską
zamknięty obieg

(wyróżnienie)

ROUSSEAU PISZE
„UWAGI O RZĄDZIE POLSKIM”

po licznych depresjach
obsesjach
jean jacques
wrywa się czasami
z więzienia w klatce czaszki

nie przeraża go śmierć
lecz unicestwienie
człowiek może się przyzwyczać
do chrzęstu wieczności
i skrzypienie kroków za drzwiami

Jean jacques
wie
że ona się zbliża

próbuje rozwiązać jeszcze jeden problem
naród
i świadomość narodu
jest rok
tysiąc siedemset siedemdziesiąty drugi
na północy
pewnemu państwu założono
pętlę na szyi
lecz naród jeszcze będzie
długo długo dogorywał

rousseau
francuski humanista
pisze bibułę polityczną
jest to projekt
reform ustrojowych i społecznych
z silnym akcentem diakrytycznym
na świadomości narodowej
i takiejż moralności

polityka i etyka
scalają się

w pośladek
— stwierdzą to późniejsi
emigranci polityczni
tego interesującego państwa

tymczasem
jean jacques rousseau
na nie wyschnięty inkaust
sypie piasek

(wyróżnienie)

Adam Woźnyński

JAWORSKIE WIOSNY

ulice Igną
do rynku

na ratuszowym zegarze
zbierają się minuty
aby tworzyć godziny

w gąszczu wierszy
jurorzy szukają
jaworowego liścia

miasto wygrzewa się
w spokoju

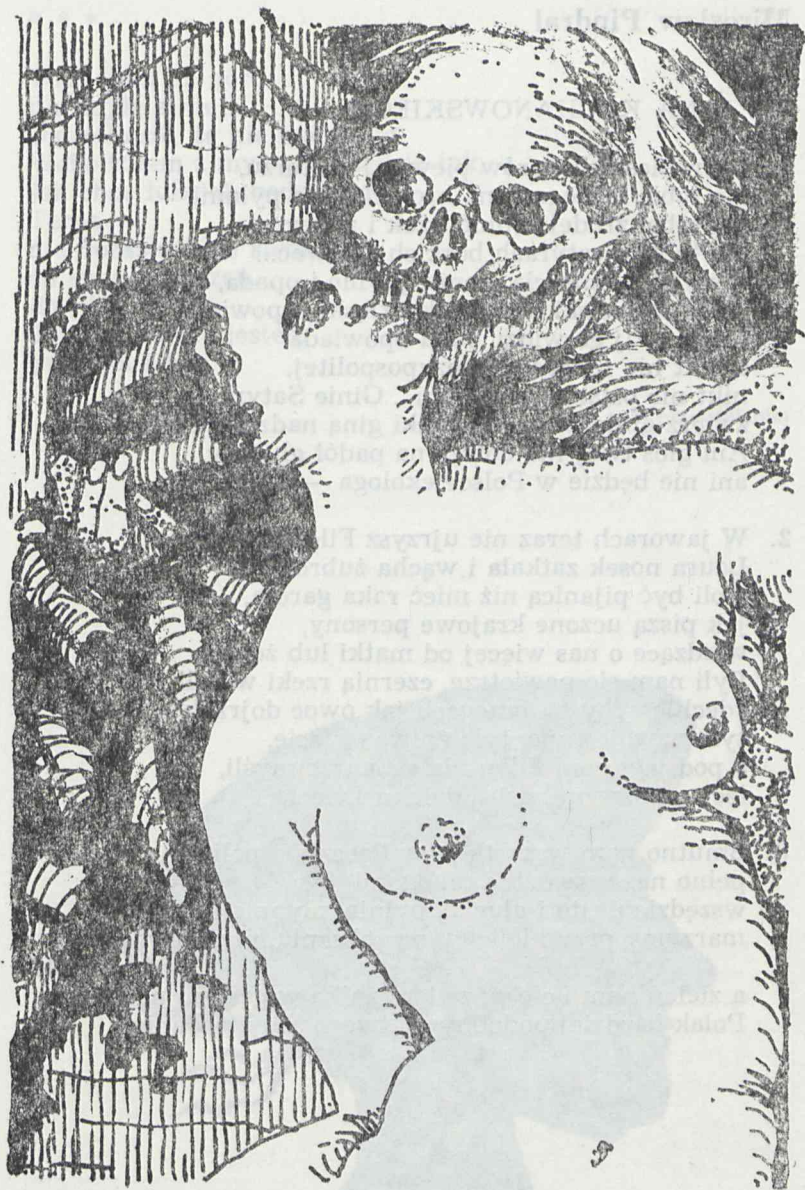
czasem tylko
nysa jest szalona

DAWKA

na rogu życia
stoi biała śmierć
i kusi
ciekawych wyjaśnieniem
wrażliwych obojętnością
nieszczęśliwych zapomnieniem

próbuję i mnie
spojrzeć w oczy
lecz szybko odchodzi
bo już wie
że wzięłem dawkę
rozsądku

(wyróżnienie)

Mirosław Pindral

DO JANA KOCHANOWSKIEGO

1. Czarnoleskich borów piewco i pasterzu,
nie tobie leśnego runa bronić przed pyłami,
nie tobie źródeł bronić, rzek i zwierza,
nie tobie o satyrach boskich śpiewać...
Wszystko śmiercią zionie, płynie i opada,
smok wawelski nad polską kłęski zapowiada
i cały kraj go widzi, cuda opowiada
a nikt nie radzi w Rzeczypospolitej,
nikt nie osłania, nie broni... Ginie Satyr,
zwierz ginie, w czerni rzeki giną nadzieje i lata.
Ani głos twój nie dotrze na padół głupoty,
ani nie będzie w Polsce ekologa — Słoty.
2. W jaworach teraz nie ujrzysz Filona,
Laura nosek zatkała i wacha żubrówkę,
woli być pijanicą niż mieć raka gardła,
jak piszą uczone krajowe persony,
wiedzące o nas więcej od matki lub żony.
Pyli nam się powietrze, czernią rzeki w dali,
zdechłe ryby na brzegach jak owoc dojrzały,
tyle nawojowano, tyle żniwa w lecie,
a pod jaworem Filon nie o Laurze myśli,
lecz o lepszym gdzieś daleko świecie...
3. Smutno nam wszystkim w Rzeczypospolitej,
pełno nas wszędzie i nikogo nie ma,
wszędzie pusto i głucho, pylnie, płynnie i martwo,
marzymy przy kielichu, na zebraniu, przy okrągłym
stole,
a zieleń nam ucieka, zwierz znika w gęstym powietrzu
Polak bardziej podobny do twego Satyra, Janie.

* * *

Wszedłem na górę,
nie zejść z niej.
Okazało się, że nie mam nóg.
Wchodziłem z myślą, że będzie tak,
jak chcę lub jak będę mógł.
Teraz
nie dorastam do siebie,
do swych marzeń,
do gór.
Jestem, bo nie jestem
jak król i bóg.

(wyróżnienie)

Agnieszka Wawrzyniak

SZCZĘŚCIE — I

Popijam mocną gorącą
herbatą
Malutkie (okrągłe) szukane
i mnie tylko znane
SZCZĘŚCIE
Czekam aż zaszumi
mi w głowie rozkosz
Potem pójdę po gwiazdnych drogach
do Ciebie, w Twoje ramiona.

A później ocknę się na ulicy
pod zimną, brudną ścianą
pokaleczonego domu.

28-12-87

SZCZĘŚCIE — II

Mocna gorąca
herbata
rozgrzewa moje
zmarznięte smutkiem
i niezrozumieniem
ciało
Małe (okrągłe) szukane
SZCZĘŚCIE
Zamieszkało we mnie
na dwie chwile
Już idę po gwiazdnych drogach
Do Ciebie, w Twoje ramiona

I nie pozwól, bym ocknęła
się na ulicy
pod brudną, szarą ścianą
pokaleczonego domu

Pozwól mi już tak
ZOSTAĆ

Pozwól proszę...

17-02-88

SZCZĘŚCIE — IV

Zmięte życie
leży w kącie
pustego pokoju
w drugim
ja

Czekam aż...

dopijam mocną
gorącą
herbatę

Już idę
po gwiazdnych
drogach
Do Ciebie, w Twoje ramiona

I...

10-03-88

SZCZĘŚCIE — VI

Wtulona
w miękkość
CISZY
Szukam dotykem
wzroku
SZCZĘŚCIA

Moje myśli
biegną po
gwiazdnych drogach
do Ciebie w Twoje ramiona

Ale czy...?

Nie pozwól
bym ocknęła
się potem
pod brudną
szarą ścianą
pokaleczonego domu...

Zabierz mi
SZCZĘŚCIE

Zabierz proszę,
bo zacznam się
BAĆ...

29-03-88

(wyróżnienie)

Noty o Autorach

EDWARD POPLAWSKI

urodził się 13.10.1949 r. w Połajewicach, woj. pilskie. Jako poeta debiutował w 1975 r. w szczecińskich „Spojrzeniach”, jako krytyk w miesięczniku „Poezja”. Publikował m.in. w „Integracjach”, „Nurcie”, „Nadodrze”, „Nowym Wyrazie”, „Kamienie”, „Okolicach” i „Młodej Sztuce”, w radio i telewizji. Wydał arkusz poetycki — „R” — Warszawa 1976. Wspólnie z Andrzejem Mendiakiem wydał jednodniówkę literacką „Spotkania” (Poznań 1975). Zajmuje się także twórczością dramaturgiczną. Współzałożyciel i członek Grupy Artystycznej „W zмовie”. Wiceprezes Stowarzyszenia Artystycznego „W zмовie”. Laureat wielu konkursów poetyckich.

JANINA TERESA IWANCIÓW

ur. w 1955 r. we Wrocławiu. Debiutowała w tygodniku „Na Przelaj” — jej utwory były drukowane w Klubie Młodych Autorów. Jest laureatką kilkunastu konkursów m.in. „Strofy dla miasta” — Głogów 1980 r., 1984 r. PAX — „Jesienna Chryzantema” — Płock 1987, PAX — Komitet Ochrony Praw Dziecka — Wrocław 1988 r.

PIOTR PAWLAK

ur. w 1961 r. w Poznaniu. Debiutował w Almanachu młodej poezji wielkopolskiej „Przedpole” w 1986 r. Jest członkiem Stowarzyszenia Artystycznego „W zмовie”.

MIROŚLAW PINDRAL

lat 50, wykształcenie wyższe. Pracuje w łódzkiej służbie zdrowia. Debiutował w 1978 r. w „Świerszczyku”. Swoje utwory publikował w zbiorach „Wobec własnego czasu”, „U źródeł nowego wieku”, „Do rzeczy”. Píše wiersze, utwory dla dzieci, zajmuje się także prozą.

MACIEJ PORZYCKI

ur. w 1954 r. w Poznaniu. Z zawodu jest psychologiem, pracuje w poradni wychowawczo-zawodowej. Debiutował w 1985 roku w „Południowej Wielkopolsce”. Jego wiersze ukazywały się także w „Głosie Wielkopolskim”, „Nurcie”, „Tytule”, „Opolu” oraz w almanachu „Przedpole”. Jest laureatem kilkunastu ogólnopolskich konkursów poetyckich.

ADAM WOŻYŃSKI

ur. w 1959 r. w Jaworze. Z wykształcenia historyk. Píše wiersze, fraszki, aforyzmy, humoreski, miniatury prozatorskie. Dotychczas swoje utwory publikował w „Konkretach”, „Polskiej Miedzi”, „Twórczości Robotników”.

WALDEMAR KAKAREKO

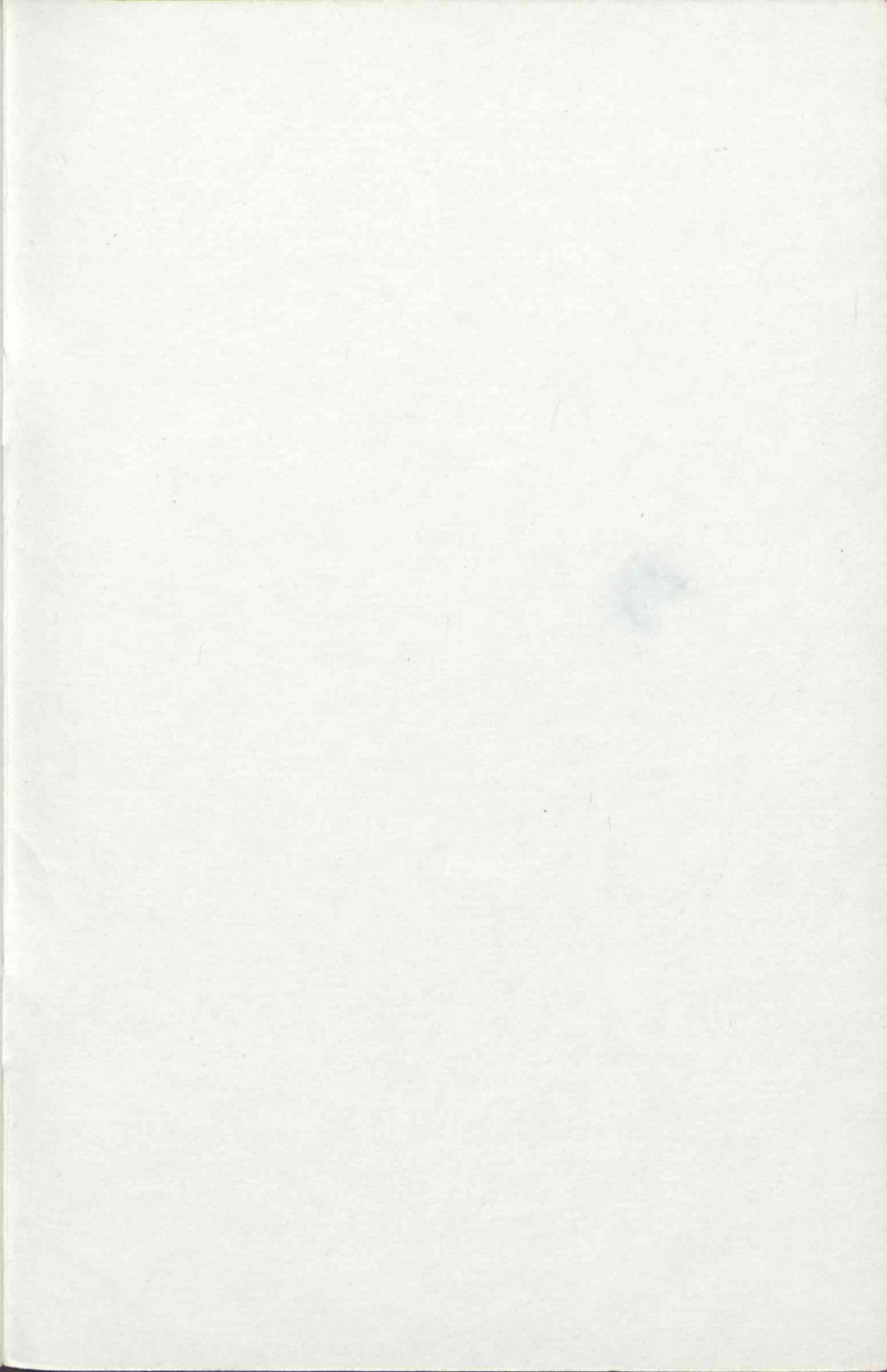
ur. w Bydgoszczy w 1967 r. Student Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie. Debiutował w 1987 roku na antenie Polskiego Radia opowiadaniem „Farsa”. W tym samym roku zadebiutował swoimi utworami w prasie.

GRAŻYNA WOŹNIAK

debiutowała na łamach „Tak i Nie”. W br. otrzymała Złotą Lampkę Górnica — Rybnik 1988, a także nagrody, m.in. R. Milczewskiego-Bruno i I nagrodę w Konkursie Poetyckim im. F. Rojczaka.

AGNIESZKA WAWRZYNIAK

ur. 26.03.1972 r., mieszka w Buku — małym mieście w woj. poznańskim. Do tej pory nie ma większych osiągnięć oprócz wyróżnienia w konkursie literackim „Uwaga debiut '88” i nagrody w konkursie „Uwaga debiut '89” we Wrocławiu. Jest uczennicą Liceum Ogólnokształcącego w Nowym Tomysłu.

1.000 —
1